

Adviescollege —
toetsing regeldruk

Voortgangsrapportage 2022

Overzicht van de uitvoering van de advisering over voorgenomen regelgeving in de periode 1 juni 2017 tot en met 30 juni 2022

Den Haag, november 2022

Inhoud

1. Ontvangen dossiers.....	3
2. Formele advisering en ambtelijke afhandeling	4
3. Kwaliteit van de dossiers: adviezen en hun dictum	6
4. Doorlooptijd advisering	10
5. Betrokkenheid preconsultatiefase.....	10
6. Initieel beeld van de regeldrukkosten	11
7. Conclusies.....	13

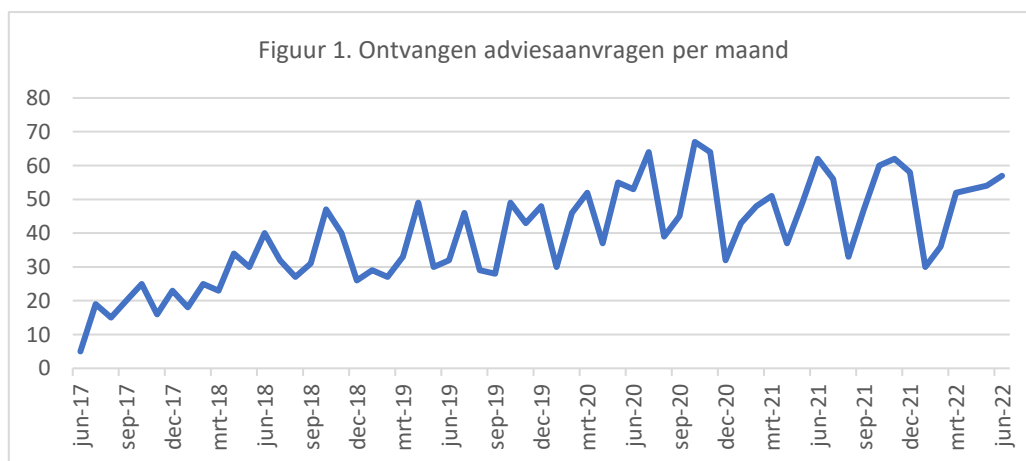
Voortgangsrapportage 2022

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) toetst sinds 1 juni 2017 alle formele wetten en algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) die gevolgen voor regeldruk hebben. Verder adviseert ATR over ministeriële regelingen indien deze substantiële gevolgen voor de regeldruk hebben.

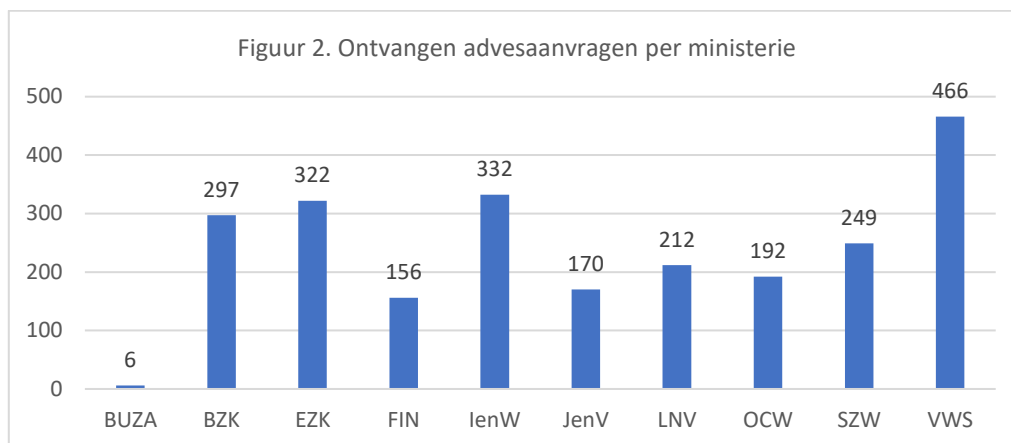
ATR doet twee keer per jaar verslag van zijn activiteiten. Het jaarverslag komt elk voorjaar uit. Het beschrijft de werkzaamheden van het college en de belangrijkste bevindingen van het betreffende verslagjaar. Elk najaar verschijnt een voortgangsrapportage. Deze gaat alleen over de kerntaak van het college, i.c. het adviseren over voorgenomen wetgeving. De *Voortgangsrapportage oktober 2022* bevat de bevindingen van ATR in de periode 1 juni 2017 tot en met 30 juni 2022, met het accent op het eerste half jaar van 2022. De rapportage doet dit zo veel mogelijk in kwantitatieve zin. Zij beschrijft hoeveel dossiers ATR voor advies heeft ontvangen, hoe deze dossiers door ATR zijn behandeld en tot welke bevindingen dat heeft geleid. De rapportage geeft bovendien aan of ATR zijn werkzaamheden tijdig heeft verricht, aangezien ook dit één van de prestatie-indicatoren is die met het kabinet zijn afgesproken. Verder geeft de rapportage inzicht in de mate waarin ministeries ATR hebben betrokken in de zgn. preconsultatiefase. Dat is de fase voorafgaand aan de (internet)consultatie. Ten slotte bevat de rapportage ook een eerste indicatie van de regeldrukgevolgen van de voorstellen die voor advies aan ATR zijn voorgelegd.

1. Ontvangen dossiers

ATR heeft van de start in 2017 tot en met 30 juni 2022 2411 voorstellen voor wetgeving (hierna: dossiers) ontvangen. Hiervan kwamen er 2402 van de ministeries en 9 van (leden van) de Tweede Kamer. Figuur 1 geeft de ontwikkeling van deze dossiers in de tijd aan. Na een sterke initiële stijging in de periode juni 2017 tot en met juni 2018 is het aantal in 2018 en 2019 enigszins gestabiliseerd (zij het met forse maandelijkse fluctuaties). Vervolgens vond in 2020 een bescheiden groei plaats, mede door de Coronawetgeving. Gemiddeld ontving ATR in 2017 18 adviesaanvragen per maand, in 2018 32, in 2019 37, in 2020 49, in 2021 ook 49 en in de eerste helft van 2022 47 aanvragen. Het gemiddelde aantal adviesaanvragen in 2022 ligt daarmee in lijn met de voorgaande twee kalenderjaren.

Niet alle ministeries dienen evenveel adviesaanvragen in. Figuur 2 laat zien dat ATR de meeste dossiers heeft ontvangen van VWS, op enige afstand gevolgd door IenW, EZK en BZK.¹ Buitenlandse Zaken heeft weinig wetgeving met gevolgen voor de regeldruk, omdat bij regeldruk alleen wordt gekeken naar de wettelijke verplichtingen voor ingezetenen in Nederland. Algemene Zaken en Defensie hebben helemaal geen adviesaanvragen bij ATR ingediend, omdat zij niet of nauwelijks wetgeving beheren die regeldrukeffecten veroorzaakt.

De bevindingen in de eerste helft van 2022 zijn in lijn met die over de gehele periode van ATR. VWS is het ministerie met het meeste adviesaanvragen (60), gevolgd door EZK (41), IenW (40), SZW (35), BZK (34), OCW (20), FIN (17), JenV (16) en LNV (16). Voor de goede orde moet worden opgemerkt dat deze telling geen onderscheid maakt tussen grote en kleine wetgevingsdossiers in deze telling.

2. Formele advisering en ambtelijke afhandeling

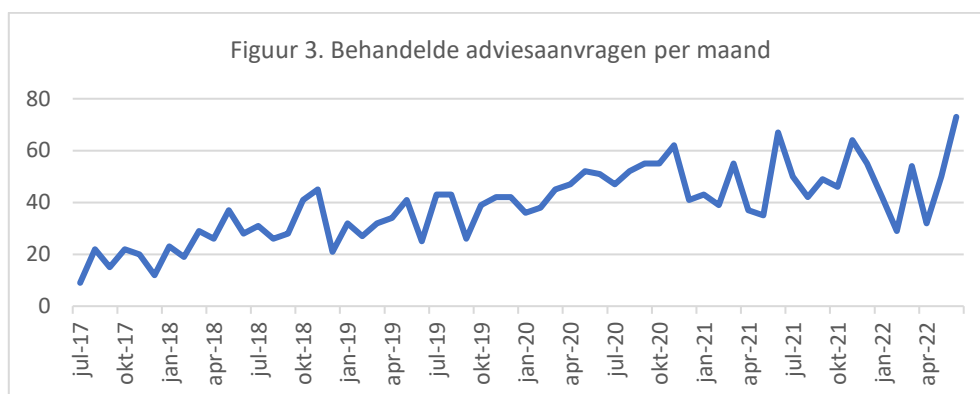
ATR heeft in de afgelopen jaren 2323 van de 2411 ontvangen adviesaanvragen in behandeling genomen. De overige 89 dossiers betroffen (1) dossiers die na indiening weer zijn ingetrokken, en (2) dossiers die nog in behandeling zijn bij ATR (in de preconsultatiefase óf als onderhanden werk in de adviesfase).

De formele behandeling van adviesaanvragen kent verschillende vormen. De belangrijkste is het formele advies. Dit advies wordt verzonden naar de verantwoordelijke bewindspersoon (of in het geval van initiatiefwetgeving aan de Tweede Kamer). ATR heeft in 589 van de 2323 behandelde adviesaanvragen (ruim 25%) een dergelijk formeel advies uitgebracht. Conform het mandaat van ATR gaat het daarbij om voorstellen van wet en AMvB's met gevolgen voor de regeldruk én om voorstellen van ministeriële regelingen met naar verwachting *substantiële* regeldrukgevolgen.

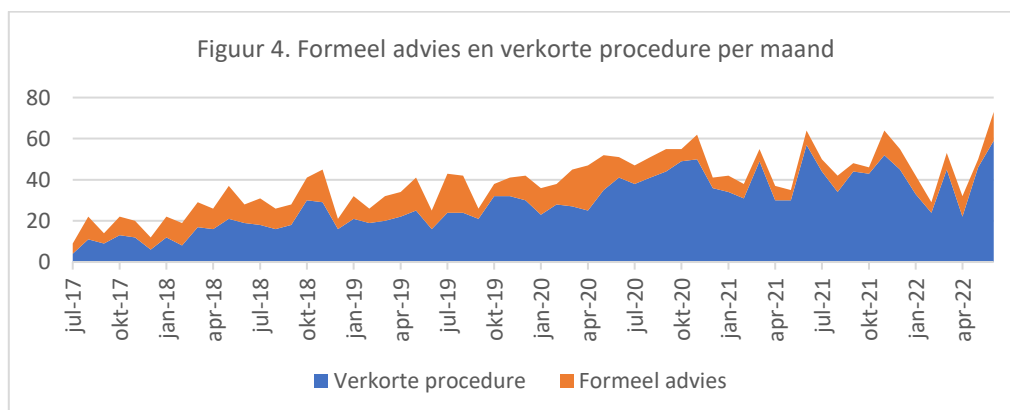
¹ Dit overzicht is niet geheel volledig. ATR heeft indicaties dat – zeker in de aanloopperiode – dossiers ten onrechte niet zijn voorgelegd aan ATR. Het is echter niet bekend om hoeveel dossiers het gaat. Het aantal ontvangen adviesaanvragen telt in figuur 2 op tot 2402 i.p.v. 2411, omdat de 9 adviesaanvragen vanuit de Tweede Kamer niet in de figuur zijn opgenomen.

De tweede vorm is de zgn. verkorte procedure door 'ambtelijke afhandeling'. Dit is een snellere procedure, waarmee het college aan de ambtelijke staf van ATR het mandaat geeft om dossiers op ambtelijk niveau af te handelen. Dit gebeurt voor die dossiers die óf geen gevolgen voor de regeldruk hebben (in geval van formele wetten en AMvB's) óf geen substantiële gevolgen voor de regeldruk hebben (in geval van ministeriële regelingen). De ambtelijke afhandeling geschiedt veelal binnen een week nadat ATR het dossier voor advies heeft ontvangen. Bij deze afhandeling wijst ATR wel nog op eventuele tekortkomingen in het dossier. Het college heeft in 1720 gevallen (74%) gekozen voor de verkorte procedure.

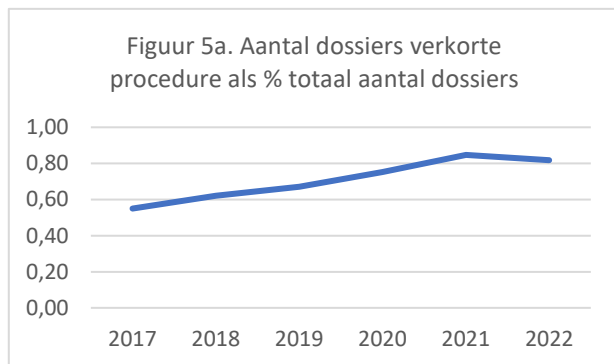
De derde vorm van behandeling is een brief. Het college gebruikt deze vorm als het een formeel advies of ambtelijke afhandeling niet opportuun wordt geacht, maar nog wel aandachtspunten of overwegingen aan het kabinet wil meegeven, bijvoorbeeld over het gevolgde en verdere wetgevingstraject. Dit is sinds 2017 slechts 14 keer gebeurd (<1%). Er zijn verder nog twee dossiers die informeel zijn afgedaan. Het gaat om een dossier dat niet voor advies aan ATR had hoeven worden voorgelegd en een dossier waarvan de gevolgen al in een ander advies aan de orde waren geweest.

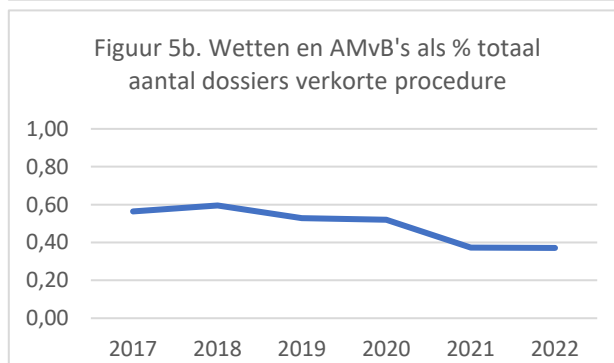
Figuur 3 geeft het aantal behandelde adviesaanvragen in de tijd. Vooral in 2022 fluctueert dit aantal sterk. Figuur 4 laat zien dat in dit jaar het aantal adviesaanvragen dat via de verkorte procedure is behandeld, relatief groot was vergeleken met voorgaande jaren en met het aantal formele adviezen. Deze adviesaanvragen betroffen ontwerpregelgeving zonder substantiële gevolgen voor de regeldruk.

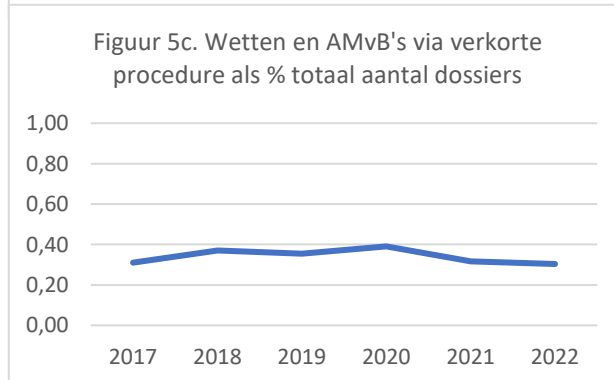
Figuur 4 doet de vraag rijzen waarom ATR in de loop der tijd relatief meer adviesaanvragen via de verkorte procedure heeft behandeld. Mogelijke verklaringen zijn dat (1) het college meer adviesaanvragen over voorgenomen wetten en AMvB's via de verkorte procedure heeft behandeld, of (2) het college meer adviesaanvragen heeft ontvangen over ministeriële regelingen met weinig gevolgen voor de regeldruk.

Figuur 5a geeft aan dat ATR in de loop van de tijd meer adviesaanvragen ('dossiers') via de verkorte procedure is gaan behandelen. Het aandeel 'verkorte procedure' in het totaal aantal dossiers neemt in de loop der tijd toe met meer dan 20%-punten, met een kleine terugval tot 82% in de eerste helft van 2022.

Figuur 5b laat zien dat wetsvoorstellen en ontwerp-AMvB's in de loop van de tijd een kleiner deel zijn gaan uitmaken van het aantal dossiers dat via de verkorte procedure wordt behandeld. De toename van het aantal dossiers dat via de verkorte procedure is behandeld, moet daarom vooral worden toegeschreven aan de toename van het aantal ministeriële regelingen dat via die procedure is behandeld. Dit wordt bevestigd door Figuur 5c. ATR is in de loop der tijd (relatief gezien) niet meer wetsvoorstellen en ontwerp-AMvB's gaan behandelen via de verkorte procedure. Dit duidt er op dat ATR niet strenger is geworden in de selectie van dossiers voor formele advisering.

3. Kwaliteit van de dossiers: adviezen en hun dictum

ATR geeft aan zijn formele adviezen een dictum mee. Dit dictum drukt uit of het dossier vanuit regeldrukperspectief rijp is voor besluitvorming. Tabel 1 geeft aan welke criteria het college hanteert bij het toekennen van een dictum.

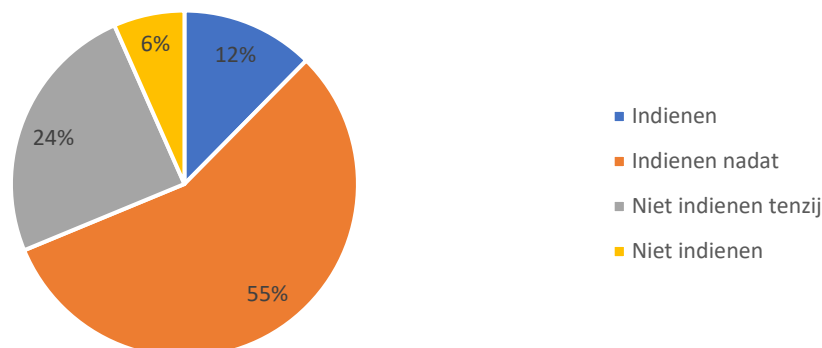
Tabel 1. Criteria voor de dicta van ATR

Dictum	Advies	Criteria
1	<i>Indienen</i> (geen aanpassing nodig)	Criteria (aan <u>alle</u> criteria moet zijn voldaan): <ul style="list-style-type: none"> • Het voorstel bevat regeldruk. • Regelgeving is het meest geëigende instrument. • Er is onderzoek gedaan naar het minst belastende alternatief, zowel qua beleid, uitvoering als toezicht. • Er is voor het minst belastende alternatief gekozen óf de keuze voor een ander werkbaar alternatief is afdoende toegelicht. • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief goed in beeld gebracht.
2	<i>Indienen, nadat ...</i> (wetsvoorstel en/of onderbouwing moeten licht worden aangepast)	Criteria om af te wijken van dictum 1 (één volstaat): <ul style="list-style-type: none"> • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief niet helemaal goed in beeld gebracht. • Er zijn één of meer kleinere tekortkomingen die moeten worden gerepareerd ten behoeve van de werkbaarheid.
3	<i>Niet indienen, tenzij ...</i> (wetsvoorstel en/of onderbouwing moeten op onderdelen aanzienlijk worden verbeterd)	Criteria om af te wijken van dictum 2 (één volstaat): <ul style="list-style-type: none"> • Er is wél onderzoek gedaan naar werkbare, minder belastende alternatieven in beleid, uitvoering en toezicht, maar er is niet gekozen voor het minst belastende alternatief, zonder dat dat afdoende is toegelicht. • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief niet goed in beeld gebracht: de berekeningen vertonen substantiële tekortkomingen, in de zin dat belangrijke doelgroepen of groepen van handelingen niet zijn meegenomen. • Er zijn belangrijke aandachtspunten voor de werkbaarheid.
4	<i>Niet indienen</i> (wetsvoorstel kent fundamentele bezwaren en/of de onderbouwing schiet ernstig tekort c.q. ontbreekt)	Criteria om af te wijken van dictum 3 (één volstaat): <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen structureel probleem of het doel van de maatregel is niet duidelijk. • Regelgeving is niet het meest geëigende instrument. • Er is geen onderzoek gedaan naar werkbare, minder belastende alternatieven in beleid, uitvoering en toezicht, waardoor er grote vraagtekens zijn t.a.v. de werkbaarheid. • De gevolgen zijn kwantitatief en kwalitatief niet of nauwelijks (op handelingenniveau) in beeld gebracht.

Bij het toekennen van een dictum houdt het college altijd rekening met de ernst van eventuele tekortkomingen. De afweging wordt steeds gemaakt of het dictum proportioneel is ten opzichte van het voorliggende voorstel.

Figuur 6 geeft aan hoe vaak ATR een advies met positief of negatief dictum heeft gegeven aan de ministeries. Het gaat om 73 adviezen met dictum 1 (12%), 332 adviezen met dictum 2 (55%), 145 adviezen met dictum 3 (24%) en 39 adviezen met dictum 4 (6%). Adviezen over initiatiefwetgeving van de Tweede Kamer zijn buiten beschouwing gelaten.

Figuur 6. Aandeel adviezen naar dictum

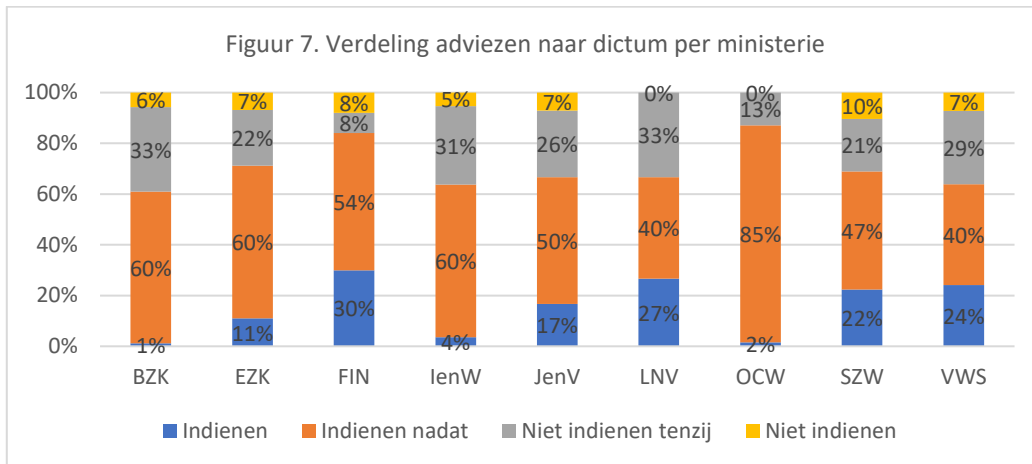

De aandelen die in Figuur 6 staan, betreffen de gehele periode waarin ATR zijn werkzaamheden heeft verricht. Het zijn gemiddelden over deze periode. Tabel 2 geeft aan hoe de aandelen in de loop der tijd zijn veranderd. In het jaarverslag 2021 merkten wij op dat het aandeel negatieve adviezen in dat jaar fors was toegenomen tot 52%. Deze toename is in de eerste helft van 2022 tot staan gebracht (56%). Wel opvallend is dat het aandeel adviezen met dictum 4 in 2022 sterk is gestegen naar 14%. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2021. In absolute aantallen gaat het dan om 11 adviezen in heel 2021 en 7 adviezen in de eerste helft van 2022.

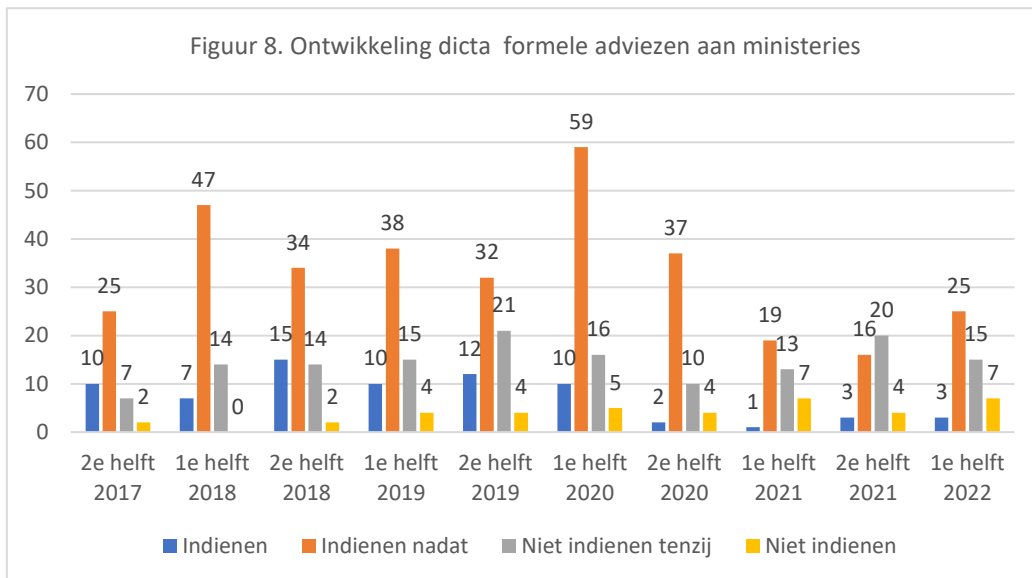
Tabel 2. Adviezen naar dictum (aandeel in totaal van jaar / periode)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
<i>Indienen</i>	27%	18%	16%	10%	6%	6%	12%
<i>Indienen nadat</i>	37%	60%	51%	65%	46%	50%	55%
<i>Niet indienen tenzij</i>	34%	21%	26%	19%	40%	30%	24%
<i>Niet indienen</i>	2%	2%	6%	5%	8%	14%	6%

Het beeld van figuur 6 verschilt per ministerie (zie Figuur 7). FIN, LNV en in iets mindere mate SZW, VWS en JenV vallen op door een bovengemiddeld percentage adviezen met dictum 1. LNV en OCW hebben het minste adviezen met dictum 4. Aan de andere kant van het spectrum hebben BZK en OCW erg weinig adviezen met dictum 1. SZW, FIN, EZK, JenV en VWS ontvangen meer dan gemiddeld een advies met dictum 4. Wanneer we een ruwere tweedeling tussen positieve (dictum 1 en 2) en negatieve (dictum 3 en 4) adviezen hanteren, blijkt dat Financiën, OCW en SZW vaker dan gemiddeld een positief advies krijgen. BZK, IenW, JenV, LNV en VWS krijgen vaker dan gemiddeld een negatief advies.

Figuur 8 laat zien dat de sterke stijging van het percentage negatieve adviezen die zich in 2021 voordeed, in de eerste helft van 2022 is gekeerd: het aantal positieve adviezen is weer groter dan het aantal negatieve. Daarbij past wel de opmerking dat het aandeel negatieve adviezen nog steeds beduidend hoger ligt dan in voorgaande perioden.

De vraag die naar aanleiding van Figuur 8 kan worden gesteld, is waar het relatief grotere aandeel negatieve adviezen door wordt veroorzaakt. Een mogelijkheid zou kunnen zijn dat ATR strenger is gaan selecteren door wetsvoorstellen en ontwerpbesluiten ambtelijk af te handelen waarover het eerder een positief formeel advies zou hebben gegeven. Uitsluitel hierover kan alleen worden gegeven met een analyse op dossierniveau. Een dergelijke analyse valt buiten de scope van deze voortgangsrapportage. Wel is in het voorgaande vastgesteld dat ATR in de afgelopen jaren niet vaker voorgenomen wetten en AMvB's via de verkorte procedure is gaan behandelen. Ook heeft het zijn toetsingscriteria niet verzaamd. Dit duidt er op dat er andere oorzaken moeten zijn van het toegenomen aandeel formele adviezen met een negatief dictum.

Tweede Kamer

ATR adviseert niet alleen aan het kabinet. Het adviseert op verzoek van de Tweede Kamer ook over initiatiefwetgeving. ATR heeft dat sinds 2017 zes keer gedaan. In 2020 is advies uitgebracht over de *Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet in verband met het verplicht stellen van een vertrouwenspersoon* (dictum 3) en over de *Wet minimumloon en minimumvakantietoelagen in verband met invoering van een uniform wettelijk minimum uurloon* (dictum 2). In 2021 gingen de adviezen over de *Wet verantwoord en duurzaam internationaal ondernemen* (momenteel in behandeling in de TK), de *Wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met de invoering van een verdringingstoets* (inmiddels ingetrokken conform advies ATR), de *Wet op het recht op onbereikbaarheid* (momenteel in behandeling in de TK) en de *Wet werken waar je wilt* (aangenomen in de TK, ingediend in de EK). De adviezen over deze vier voorstellen hadden dictum 4, omdat nut en noodzaak van de voorstellen onvoldoende waren onderbouwd. Zonder dat duidelijk is of een maatregel nodig en effectief is, is het (voor de wetgever) niet goed mogelijk om de proportionaliteit van de regeldrukgevolgen van die maatregel te beoordelen.

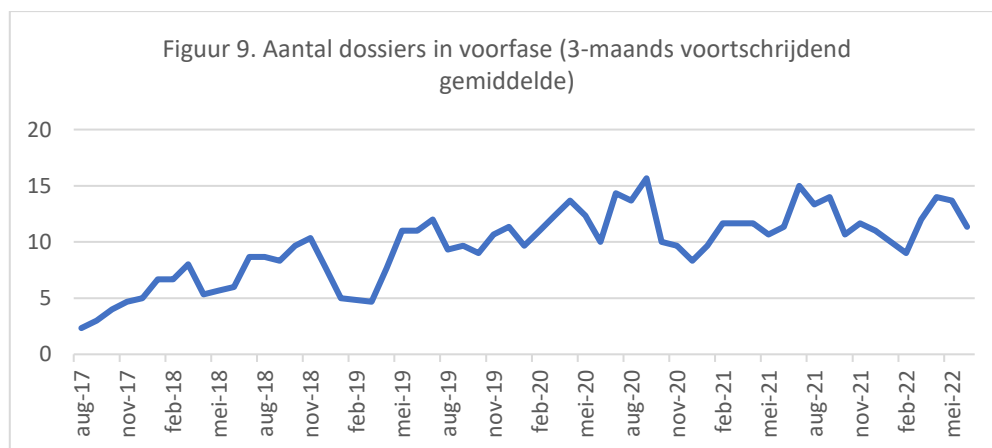
In de eerste helft van 2022 heeft ATR geen advies uitgebracht over initiatiefwetgeving.

4. Doorlooptijd advisering

ATR moet binnen 28 kalenderdagen een adviesaanvraag behandelen. Deze termijn is langer als (1) de consultatiefase op een latere datum sluit, (2) ATR met het betreffende ministerie andere afspraken heeft gemaakt, of (3) het voorgelegde dossier dermate complex is dat ATR meer tijd nodig heeft. In dit laatste geval is een verlenging met nog eens 4 weken mogelijk. Met het kabinet is afgesproken dat ATR in niet meer dan 5% van de adviesaanvragen de behandeltermijn mag overschrijden. Op 1 juli 2022 betrof dit 47 van de 2323 gevallen (2%).

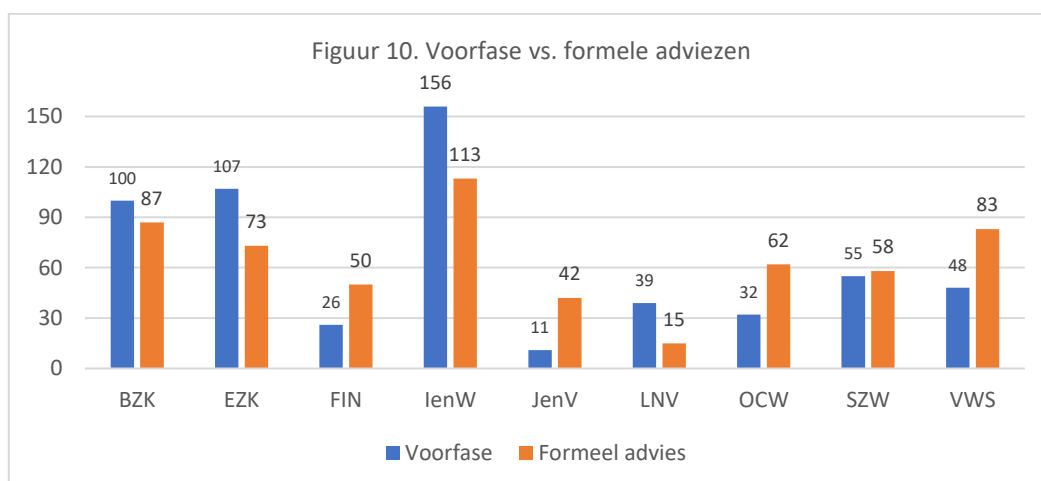
5. Betrokkenheid preconsultatiefase

Een belangrijke vernieuwing bij het instellen van ATR was de mogelijkheid voor ministeries om in de fase voorafgaand aan de (internet)consultatie bijstand te vragen, zonder dat er al sprake is van formele advisering. Deze vernieuwing had enige tijd nodig om tot wasdom te komen (zie figuur 9). Vanaf begin 2020 fluctueert het aantal rond de 12 dossiers per maand (met uitschieters naar 8 en 16 dossiers). Inmiddels wordt de meeste ontwerpregelgeving waar ATR een formeel advies over uitbrengt, in de voorfase (ambtelijk) met ATR besproken.

Niet alle ministeries maken in dezelfde mate gebruik van de mogelijkheid om ATR in de preconsultatiefase te raadplegen. Figuur 10 vergelijkt het aantal voorstellen dat ATR in de preconsultatiefase heeft ontvangen, met het aantal formele adviezen dat ATR heeft uitgebracht. In deze vergelijking blijft de ontwerpregelgeving die via de verkorte procedure wordt behandeld, buiten beschouwing. Deze ontwerpregelgeving heeft geen substantiële gevolgen voor de regeldruk, zodat het minder van belang is om al in de preconsultatiefase met ATR in contact te treden. Dat vroege contact is vooral van belang voor die ontwerpregelgeving die wel substantiële regeldrukeffecten heeft (kwantitatief of ervaren).

Figuur 10 maakt duidelijk dat IenW, EZK, BZK en LNV relatief vaak ontwerpregelgeving in de voorfase aan ATR voorleggen. JenV laat de mogelijkheid van vroeg contact met ATR vaak onbenut.

6. Initieel beeld van de regeldrukkosten

Onderdeel van het toetskader van ATR is dat de regeldrukgevolgen van voorgenomen wetgeving in beeld moeten zijn gebracht. Die informatie is nodig voor de wetgever om te kunnen beoordelen of een wetsvoorstel proportioneel is. ATR krijgt in beginsel alle voorgenomen wetgeving met gevolgen voor de regeldruk voor advies voorgelegd. Dit betekent dat een beeld kan worden gevormd van de regeldrukgevolgen van de voorgenomen wetgeving in de consultatiefase. Het gaat om een initieel beeld, omdat de voorgenomen regelgeving nog kan veranderen na advisering door ATR.²

Tabel 3 geeft het initiële beeld van de regeldrukgevolgen weer voor de 1^e helft van 2022.

² De cijfers zijn gebaseerd op de berekeningen zijn van de ministeries zelf. ATR constateert regelmatig dat die berekeningen onvolledig zijn of niet goed in de toelichting zijn opgenomen. Hierdoor zullen de regeldrukgevolgen in de praktijk hoger zijn. De tweede kanttekening is dat ministeries adviespunten van ATR overnemen. Die adviespunten maken het betreffende voorstel minder belastend en/of beter werkbaar. Dit leidt tot een gunstiger ontwikkeling van de regeldruk. Een steekproef door Berenschot in het kader van de evaluatie van ATR gaf aan dat ministeries zo'n 75% van de adviespunten van ATR overnemen.

Tabel 3. Initieel beeld regeldruk 1^e helft 2022 (in mln. euro)

	Structureel		Incidenteel
	Toename	Daling	Toename
Bedrijven	€ 46,8	€ 0,9	€ 113,9
Burgers	€ 0,0	€ 24,2 *	€ 0,8
Professionals	€ 1,9	€ 0,0	€ 1,1
<i>Totaal</i>	<i>€ 48,7</i>	<i>€ 25,1</i>	<i>€ 115,8</i>

Volgens de berekeningen van het kabinet namen de regeldrukkosten voor het bedrijfsleven in de 1^e helft van 2022 toe met ruim € 48 miljoen. Dit komt met name door de *Regeling vaststellen recyclingpercentage voor drankenkartons* (€ 37 miljoen).

De regeldruk voor burgers daalde volgens de berekeningen van het kabinet met € 24 miljoen. Dit is met name het gevolg van de *Wijziging van het Besluit verwerking persoonsgegevens generieke digitale infrastructuur in verband met het stellen van regels over de bevoegdheidsverklaringsdienst en gezagsmodule*. Deze wijziging maakt het voor wettelijk vertegenwoordigers mogelijk om met hun eigen digitale identificatiemiddel (DigiD of eHerkenning) digitaal zaken te doen voor degenen die zij vertegenwoordigen. Het ministerie berekende de regeldrukgevolgen hiervan op een daling van bijna € 22 miljoen.³ In ons advies plaatsten wij echter een kanttekening bij deze berekening (vandaar de * in tabel 3). De berekening gaat er namelijk vanuit dat wettelijk vertegenwoordigers momenteel geen gebruik maken van de DigiD van degenen waarvoor ze gemachtigd zijn. In werkelijkheid doen zij dit wel. De wijziging van het besluit zal daarom in de dagelijkse praktijk nauwelijks de regeldruk voor burgers verlagen. Het initiële beeld van de regeldruk voor burgers komt daarmee op een daling van zo'n € 1,5 miljoen.

De regeldruk voor professionals nam in de 1^e helft van 2022 toe met € 2 miljoen. Deze toename is het gevolg van de door sommige beroepsgroepen gewenste mogelijkheid van het afschermen van hun woonadres in het Handelsregister.

Bovenstaande wijzigingen in de regeldruk leiden tot onderstaand totaalbeeld over de periode 1 juni 2017 tot en met 1 juni 2022 (de mandaatperiode van het huidige ATR). De toename van de structurele regeldruk voor bedrijven wordt voor ongeveer de helft veroorzaakt door het wetsvoorstel voor een nieuw pensioenstelsel (*Wet toekomst pensioenen*). De toename van de regeldruk voor burgers komt bijna geheel door de *Tijdelijke wet uitbreiding coronatoegangsbewijzen*. Deze toename was tijdelijk; zij is met het wegvallen van de toonplicht van de coronabewijzen grotendeels weggevallen.

³ Volgens de Rijksbrede methodiek die het kabinet heeft vastgesteld, wordt de tijd die burgers en professionals kwijt zijn aan het voldoen van nalevingsverplichtingen met standaardtarieven omgezet in euro's. Deze omrekening is bedoeld om de regeldrukgevolgen van nieuwe regelgeving op een noemer te brengen: in de dagelijkse praktijk geven burgers en professionals de aldus berekende bedragen meestal niet uit. De tijd die zij kwijt zijn aan het naleven van verplichtingen, kunnen zij echter niet aan andere zaken besteden.

Tabel 4. Initieel beeld regeldruk 1 juni 2017 t/m 30 juni 2022 (in mln. euro)

	Structureel		Incidenteel
	Toename	Daling	Toename
Bedrijven	€ 2.342	€ 249	€ 3.628
Burgers	€ 2.201	€ 215	€ 725
Professionals	€ 78	€ 29	€ 76
<i>Totaal</i>	<i>€ 4.621</i>	<i>€ 493</i>	<i>€ 4.429</i>

7. Conclusies

Het beeld van de eerste helft van 2022 komt grotendeels overeen met dat in voorgaande jaren. Dit geldt met name voor het aantal ontvangen en behandelde adviesaanvragen, voor de gemiddelde doorlooptijd van onze advisering en voor de betrokkenheid van ATR in de preconsultatiefase. ATR kreeg in de eerste helft van 2022 relatief veel adviesaanvragen voor ontwerpregelgeving met slechts geringe gevolgen voor de regeldruk. Dit betekent dat we dit jaar relatief veel van deze aanvragen via de verkorte procedure hebben behandeld. Verder constateren we met instemming dat we minder negatieve adviezen hebben uitgebracht vergeleken met het laatste half jaar van 2021 (44% vs. 48%). Historisch gezien ligt het echter nog ruim boven het gemiddelde over de gehele mandaatperiode van ATR (30%).